

Cyrano de Bergerac és *A sasfiók*, *Rostand* két drámája jórészt annak köszönhetette nagy sikerét a magyar színpadon, hogy az ő fordítása nemcsak híven, hanem erővel, tűzzel, szellemességtől szikrázóan tolmácsolta a francia költő verseit. Fordításai valódi műfordítások, kitűnő művészi munkák. Egyéb dráma-fordításai: *A cremonai hegedűs* (L. o.). *A koronáért* (*Coppée*), bem. 1898. *Monna Vanna* (*Maeterlinck*), bem. 1902. dec. 28. *Nemzeti Színház. Az ösztön*, szmü 3 felv. (H. *Kistemaeckers*), bem. 1906. márc. 9. *U. o. A jászol*, szmü 3 felv. (H. *Bernstein*), bem. 1906. ápr. 6. *U. o. Eliana*, költemény 3 felv., *Tennyson: Királyiálljéi* nyomán írta: *Herrig H.*, bem. 1908. febr. 16-án a *M. Kir. Operaház*, zen. szerz.: *Mihalovics Ödön. Robespierre*, dráma 5 felv. (*Sardou*), bem. 1908. febr. 29. *Nemzeti Színház, Sasfiók* (*Rostand*). L. o.). *Rahab*, dalmű 1 felv. (Szöveg: *F. Mayer*, zene: *Frankenstein* (Kelemen), bem. 1909. dec. 4. *M. Kir. Operaház. Papillon. a kőfaragó*, vj. (*Louis Bémère*), bem. 1910. ápr. 15. *Nemzeti Színház. A balga szűz*, szmü 4 felv. (*Henry Bataille*), bem. 1910. okt. 21. *U. o. A szerelem gyermeke*, szmü 4 felv. (*Bataille*), bem. 1911. okt. 27. *U. o. Paolo és Francesca*, dalmű 3 felv. Zen. szerz.: legifj. *Ábrányi Emil*, bem. 1912. jan. 13. *M. Kir. Operaház. Sappho*, szmü 5 felv. (*Daudet A. és Belot Adolf*), bem. 1912. okt. 25. *Nemzeti Színház. Don Quijote*, opera 3 felv. Zen. szerz.: legifj. *Ábrányi Emil*, bem. 1917. nov. 30. *M. Kir. Operaház. Utolsó munkája: Bagatelle*, szmü 3 felv. (*Paul Hervieu*), bem. 1918. dec. 20. *Nemzeti Színház.* — Sírköavatása 1922. máj. 20. volt. (Schöpflin Aladár)

Ábrányi Emil legifjabb, zeneszerző, karmester, sz. 1882. *Budaörsen*. Ifj. Ábrányi Emil író és Ábrányiné Wein Margit operaezenekeső fia. 1904. márc. havában a kölni operaház szerződtette karmesternek. 1906. ápr. 28. házasságot kötött Várnay Rózával, a hannoveri operaház szubrettprimadonnájával. 1911. a *M. Kir. Operaház* karmestere, 1914. márc. 6. pedig a debreceni színház igazgatója lett. 1919. szept. 4. a *M. Kir. Operaház igazgatójának* nevezték ki. Két évvel később a

Városi Színház művészi ügyeit vezette egészen 1924. szept.-ig, majd 1926. őszétől a szegedi színház operaelőadásainak művészi irányítója és karmestere volt. 1928. szept. 1. a budapesti *Ostendekávéház* délutáni hangversenyein vezényel. Zeneművei: *A kölkirály*, opera 1 felv. (szöveg: *Pásztor Árpád*), bem. 1903. okt. 16. *M. Kir. Operaház. Monna Vanna*, opera (szöveg: ifj. Ábrányi Emil), bem. 1907. márc. 2. *U. o.* (F. ú.: 1925. jan. 9. *Városi Színház*). *Paolo és Francesca*, opera, (szöveg: ifj. Ábrányi Emil), bem. 1912. jan. 13. *U. o. Don Quijote*, opera 3 felv. (szöveg: ifj. Ábrányi Emil), bem. 1917. nov. 30. *U. o. Ave Maria*, májusi intermezzo 1 felv., bem. 1922. febr. 25., *Városi Színház. A vak katona*, daljáték 1 felv. (szöveg: *Sas Ede*), bem. 1923. jun. 11. *U. o.*

Ábrányi Kornél idősebb, zeneszerző és zenekritikus, sz. 1822. okt. 15. *Szentgyörgyábrányban* (Szabolcsm.), megh. 1903. dec. 20. *Budaörsen*. Atyja Ábrányi Eödrög Alajos, nagy vagyonához méltóan neveltette. Tíz évig élt házuknál Lavotta János (l. o.), aki neki ajándékozta Stradivarius-hegedűjét. Lavottán kívül Bihari János, a magyar cigánykirály és Boka András is sokszor megfordult náluk. Hajlama a szép iránt már zsege éveiben megnyilatkozott. Első zenetanára Kirch János volt. Tanulmányait Nagyváradon fejezte be. 1841. jogot hallgatott. 1843. külföldön utazgatott és bejárta *Németországot, Franciaországot, Olaszországot, Belgiumot és Hollandiát*, végül Párizsban telepedett le egy évre. 1845. hazajött, de egy év múlva ismét külföldre ment és Bécsben tanult, *Fischof-nál*. 1847-ben a pesti Nemzeti Színházban tartotta hangversenyét, nagy sikerrel. A szabadságharc alatt hírlapírással foglalkozott, több politikai misszióban is résztvett és az 1849. független magyar kormány igazságügyminisztériumában titkári állást töltött be. Ekkortájt nősült meg, majd atyja halála után örökségéből nekilátott, hogy kiképezze magát a zeneszerzésben. Három évi szorgalmas és alapos tanulás után jelentkezett, mint zeneköltő, író és zenekritikus és mindjárt az első lépéseknél nagy megbecsüléssel fogadták. 1860.